

Dr. ROMÁN Róbert, PhD
főiskolai docens
Eszterházy Károly Főiskola

Dr. Róbert ROMÁN
associate professor
Eszterházy Károly College

A környezet és a természet elleni bűncselekmények az új Büntető törvénykönyvben

Crimes against the Environment and the Nature in the New Criminal Code

Az új Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény önálló, a XXIII. fejezetben szabályozza a környezet és természet elleni bűncselekményeket, melynek szükségességére a szakirodalom már korábban is utalt.¹

Act C of 2012 on the new Criminal Code regulates the crimes against environment and nature in an individual chapter, chapter 23 whose necessity has already been referred to by the literature.¹

Az alábbiakban az új Büntető Törvénykönyv egyes törvényi tényállásainak sorrendjében nyernek exponálást az új szabályozás sajátosságai. Megfigyelhető, hogy egyes esetekben a jogalkotó apróbb finomításokat végzett, más esetekben egy adott tényállást kiemelt a korábbi szabályozásból és sui generis tényállást alkotott, több helyen dogmatikailag tette helyre a szabályokat, míg előfordulnak bűncselekménytípusok, melyeknél a bűncselekmény megnevezése a nyelvtani szerkezet módosításával változott, de a hipotézis, a diszpozíció és a szankció változatlan maradt. Utóbbi esetben megfigyelhető, hogy a jogellenes cselekmény megnevezése tartalmilag egyező, a szavak felcserélése történt meg csupán.

Hereinafter the specifications of the new regulation gain exposure in the order of the individual offences of the new Criminal Code. It can be observed that in some cases the legislator made some small refinements; in other cases, a sui generis offence has been created from a part of a previous regulation. The legislator made certain dogmatic clarifications. While there are types of crimes, where the naming of the crime was changed by the amendment of the grammatical structure, but the hypothesis, the disposition and the sanction have remained unchanged. In the latter case it can be observed that the naming of the illegal act has the same content, only the order of the words has been changed.

Összességében üdvözlendő, hogy az új Btk. eleget tett azon környezeti szempontból releváns elvárásnak és szakmai igénynek, hogy önálló fejezetben, egységesen kezeli a környezet és természet elleni bűncselekményeket, szakít a korábbi Btk. hektikus, belső logikai törésben szenvedő szerkezeti rendszerével és helyére illeszti az egyes tényállásokat. A mértékadó jogrendszerekben – így a német jogban is – a környezet elleni bűncselekmények azonos fejezetben nyernek szabályozást.²

In sum, it is to welcome that the new Criminal Code fulfils the – from an environmental point of view relevant – professional claim and expectation to handle jointly the crimes against environment and nature in an individual chapter, making an end to the structural system of the previous Criminal Code, which was hectic and had an inner logical break; and puts the individual offences into place. The crimes against the environment are regulated in one and the same chapter in the authoritative legal systems – so in the German law, too.²

A törvény ezen fejezetének általános indokolása szerint³ a környezet elleni jogellenes cselekményeket el kell különíteni a közegészség elleni bűncselekményektől. Az állatkínzás és a tiltott állatviadal szervezése bűncselekményeknek a környezetvédel-

According to the general argument of this chapter of law,³ unlawful acts against the environment have to be separated from the crimes against public health. The crimes including cruelty to animal and organization of forbidden animal fight

mi fejezetben történő elhelyezését az azonos – védett – jogi tárgy jellege támasztja alá, mert mindez szoros összefüggést mutat a környezetkárosításban szereplő élővilág, valamint a természetkárosításban szereplő növények és állatok védelmével. Ugyanez az érdemi érv az orvvadászat és az orvhalászat tényállás megalkotása esetében.

Egyébiránt a környezeti bűncselekmények semmi-
ben sem különböznek egyéb bűncselekményektől,
vannak azonban sajátos vonásaik, amelyek más
bűncselekményeknek egyáltalán nincsenek, azoktól
élesen elhatárolják őket. Az objektív életvédelem
körében az állam köteles figyelembe venni a jövő
generációk érdekeit is (ez a jövőt illető állami
felelősség). A jogszabályok hatásai hosszú távon
befolyásolhatják a környezeti állapotokat, a jogsza-
bályok hatásait tehát tudni kell megtervezni is.⁴

Környezeti károkozás esetén sokszor nehéz
megállapítani teljes pontossággal, hogy mi is
károsodott, illetve azt, hogy a kár kiterjedése
mekkora. Csupán a kár gazdasági értékét is nehéz
körülhatárolni, és ezen felül nem elegendő a
környezeti károknak különböző variációit példaként
említeni.⁵

Az atomenergiával kapcsolatos tényállásoknak a
klasszikus környezetvédelmiakkal egy fejezetben
való elhelyezésének az oka az, hogy az Európai
Unió is környezetvédelmi bűncselekményeknek
minősíti az atomenergiával való visszaélést.⁶

A környezetvédelem az 1980-as évektől szerepel az
európai jogalkotás előterében.⁷ A környezetvédelmi
büntetőjogra Európa-szerte a normák különböző-
sége jellemző: a szabályozási különbségek ezen a
területen talán a legnagyobbak. Ausztriában például
a környezet szándékos veszélyeztetése bűncselek-
mény elkövetőjét a törvényhozó három évig terjedő
szabadságvesztéssel fenyegeti, Németországban a
vízszennyezést elkövető tettes öt évig terjedő
szabadságvesztéssel sújtható, az Egyesült Királyság-
ban a vízforrásokra vonatkozó törvény megsértője

are placed in the environmental protection chapter
supported by the same – protected – legal matter
character. All these are closely connected to the
fauna being part of damaging of the environment,
or the protection of the plants and animals
connected by the damage of nature. The same
substantive argument concerns the creation of the
matters of fact for game poaching and fish
poaching.

Otherwise, there are no differences between the
environmental and other types of crimes.
However, there are special characteristics, which
do not exist in the case of other crimes at all, they
are sharply separated from them. The state is
obliged to consider the interests of the future
generations in the sphere of the objective
protection of life (this is the future liability of
government). The effects of the laws can
influence the environmental conditions in the long
run, thus it is vital to be able to know how to
plan the effects of the laws.⁴

When causing environmental damage, it is often
difficult to determine with certainty what actually
was damaged or the extent of the damage. It is
also rather difficult to limit the economic value of
the damage; moreover, it is not sufficient to
mention the different variations of the
environmental damage as examples.⁵

The reason for including the nuclear energy-
related and classical environmental protection
matters of fact in one and the same chapter is that
the European Union also treats the misuse of
nuclear energy as an environmental protection
crime.⁶

The environmental protection has been in the
foreground of the European legislation since the
1980s.⁷ The environmental protection criminal law
is characterised by the difference of the norms all
over Europe: the difference of the regulation may
be the most significant in this field. E.g. in
Austria, the offender committing the crime of
wilfully endangering the environment shall be
punishable with imprisonment of up to 3 years by
the legislator. In Germany, up to 5 year
imprisonment may be imposed on those

két év szabadságvesztéssel büntetendő.⁸

Történeti síkon visszatekintve megállapítható, hogy a Csemegi kódex már tartalmazott egy környezetvédelmi tárgyú tényállást, mely a közegészség elleni bűncselekmények körében elhelyezett 315. § volt, mely szerint „*aki használatban levő kutat, vízvezetéket, víztartót megmérgez, ugyszintén a ki életveszélyes, vagy az egészségre ártalmas anyaggal kevert valamely ételmi cikket (314. §) – ennek veszélyes vagy ártalmas tulajdonságát elhallgatva, elárusít, áruba bocsát vagy szétoszt: öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal; s ha ebből valakinek súlyos testi sértése vagy halála következett be, – a mennyiben gyilkosság nem forog fenn – tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.*”

Az 1878. évi V. törvénycikket követő és most hatályost megelőző Btk., az 1961. évi V. törvény a közbiztonság és a közrend elleni bűntettek között ‘kútmérgezés’ elnevezéssel szabályozott az előzőhöz hasonló tényállást (197. §). A rendelkezés három évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegette azt, „*aki kutat, forrást, vízvezetéket vagy egyéb olyan víztárolót, amelynek vizét ivóvízként használják, az egészségre ártalmas anyaggal beszennyez, vagy vizét fogyasztásra más módon alkalmatlanná tesz.*” A törvényi fenyegetettség kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés volt, ha ‘a büntett emberi életre veszély származott’. A törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendelte.

A tényállást az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi II. törvény 47. §-a módosította oly módon, hogy ‘a környezetvédelmet sértő bűncselekmény’ elnevezéssel egy általános – valamennyi környezeti elemre kiterjedő hatályú – környezetvédelmi bűncselekményt vezetett be a Btk.-ba. A rendelkezés szerint változatlanul három évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntethető az, „*aki az emberi környezet védelem alatt álló tárgyait úgy szennyez, olyan ártalomnak vagy károsodásnak teszi ki, hogy ezzel az ember életét vagy egészségét jelentős mértékben kedvezőtlenül befolyásolja*”. A bűncselekmény szubszidiárius jellegét mutatta, hogy csak akkor lehetett megállapítani e tényállást, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósult meg. A módosítás a minősített

committing water pollution. In the United Kingdom, the offender shall be punishable with imprisonment of up to 2 years, who violates the act related to water springs.⁸

We can state looking back from a historical point of view, ‘Csemegi Kódex’ had already contained an environmental protection matters of fact, § 315, placed in the sphere of the crimes against public health. According to it, “*the person, who poisons a well, water conduit, or water storage being in use; as well as who sells, puts up for sale or distributes some food mixed with substance harmful to health (§ 314) – withholding its dangerous and harmful character – shall be punishable with imprisonment (in penitentiary) from 5 years to 10 years. In case somebody dies or has grievous body harm – if murder has not been committed – can be punishable with imprisonment (in penitentiary) from 10 years to 15 years.*”

The Criminal Code, which follows Article V of 1878 and is prior the Criminal Code currently in force, i.e. Act V of 1961 regulated matters of fact similar to the previous ‘well poisoning’ among the crimes against public order and against law and order (§ 197). According to the decree the imprisonment of up to 3 years can be imposed on a person, “*who pollutes a well, spring, water-conduit or other water-storage – a water of which is used as drinking-water – with substance harmful to health, or making water unsuitable for consummation in any other way.*” The legal treat was imprisonment from 2 years to 8 years, if “*the crime meant danger to human life*”. The act punished the crime of negligence as well.

The matters of fact was amended by § 47 of Act II of 1976 on protection of human environment in the way that the naming of ‘crime violating environmental protection’ – a general environmental crime operative on all environmental components – was introduced into Criminal Code. According to the decree, the person shall be punishable with imprisonment of up to 3 years (unchanged), “*who pollutes, damages or harms objects of human environment under protection in a way that he can adversely affect human life and health*”. The subsidiary nature of the crime can be seen by the fact that the matters of fact could be stated only if a more serious crime was not committed. The amendment let the qualified case with its sentence

esetet annak büntetési tételével együtt változatlanul hagyta.

A jelenleg is hatályos Büntető törvénykönyv az 1978. évi IV. törvény a korábban egységes környezetvédelmet sértő bűncselekmény helyett az új törvénykönyvbe már két tényállást vezetett be a jelenleg is ismert 'környeztkárosítás', illetve 'természetkárosítás' megnevezésekkel és azokat besorolta a közegészség elleni bűncselekmények közé.⁹ A büntető anyagi kódexet módosító 2005. évi CXI. törvény miniszteri indokolása szerint a módosítással érintett tényállások keretdiszpozíciók: csak keretet adnak, azt tartalommal különböző háttérjogszabályok töltik ki. A háttérjogszabályok többsége vagy módosult a közel tíz év során, vagy – tekintettel az Európai Unióhoz történő csatlakozásra is – teljesen új jogszabályok születtek. Ezért időszzerűvé vált a környezet- és természetvédelmi bűncselekmények tényállásainak, valamint a törvények, illetve egyéb jogszabályok fogalomrendszerének összehangolása, ekképpen az említett tényállások teljes körű és egyidejű felülvizsgálata.¹⁰

A környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatról általánosságban az mondható el, hogy nem túl számottevő, igen kevés ügy indul évente és alig néhány jogeset jelent meg eddig a Bírósági Határozatokban.¹¹ A francia gyakorlatban is jellemző, hogy az esetek jelentős része nem jut el vádemelésig, nehezen bizonyítható, nehéz a felelőst megtalálni, felemás a társadalmi megítélés, az esetek mintegy 90%-a szabálysértési körben, pénzbírsággal rendeződik.¹² Sajátosság Dániában, hogy a környezetvédelmi ügynökség javaslatot tehet a szankció mértékére. Norvégiában az ilyen típusú bűncselekmények esetén a nyomozati feladatokat a nemzeti gazdasági és környezetvédelmi bűnügyi nyomozó látja el, míg Hollandiában a környezetvédelmi minisztériumon belül működő környezetvédelmi bűnügyi nyomozó támogató csoport jár el.¹³ Angliában és Walesben a környezet elleni bűncselekmények terén a közigazgatási jog dominanciája érvényesül, így a büntetőjogi szankciók elsősorban a közigazgatási előírások kikényszerítését hivatottak szolgálni.¹⁴ Hollandiában az eltereléssel is megpróbálták, ugyanis az ügyész a tárgyalás megkez-

unchanged.

The Criminal Code currently in force i.e. Act IV of 1978, two matters of facts into the new (Criminal) Code instead of the previous unified crime violating the environmental protection. These are the currently known 'damaging of the environment' and 'damaging of nature', which have been classified among crimes against public health.⁹ According to the ministerial argument of Act CXI of 2005 – which amended the substantive law code – the matters of fact affected by the amendment are framework dispositions: they provide only a frame that is filled out with content by different background law. The majority of background laws have either amended over the past 10 years or totally new laws were created – considering the accession to the European Union. Therefore, it is time to harmonize the matters of fact of environmental protection and those of protection of nature together with harmonising the concept system of laws and acts, thus the comprehensive and synchronous revision of the mentioned matters of fact.¹⁰

In general we can say about the case law related to environmental crimes that it is not too considerable, very few cases are indicated a year and hardly any jurisprudence was published in 'Bírósági Határozatok'.¹¹ It is also typical in the French practice that most cases that do not present indictment; it can be proved difficulty, it is also laborious to find the liable person, the social judgment is ambiguous, about 90% of the cases are arranged in the sphere of infringement by fine.¹² It is particular in Denmark that the environmental protection agency can make a proposal on the extent of the sanction. In Norway in the case of such type of crime, the investigative tasks are carried out by national economic and environmental protection criminal investigatory in case of such type of crimes, while in the Netherlands the environmental protection criminal investigatory supporter group proceeds-operating within the Ministry of Environmental Protection.¹³ In England and Wales the administrative law is dominant in the field of crimes against environmental protection;

dése előtt feltételeket szabhat a terheltnek azzal, hogy amennyiben teljesíti azokat, akkor a hat évet meg nem haladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény esetén eltekintenek a szankcióktól.¹⁵ Ausztriában az emberek elvont értelemben vett veszélyeztetését ugyanúgy bizonyítani kell, mint Svédországban, ahol egy ilyen lehetséges veszély kockázatát kell igazolni. A büntetőjogi felelősségre vonásra akkor kerülhet sor, ha nem egyszerű, hanem elhúzódó környezetkárosításról van szó – Svédország példa erre, vagy a halpopuláció károsítása Franciaországban. Néhány országban viszont a bűncselekmény megvalósulásához elegendő a környezeti javak bármelyikének megkárosítása. A környezet védelmének érdekében hozott szankciók skálája a vízszennyezés esetében a legszélesebb.¹⁶

1. Környezetkárosítás

A hatályos Btk. 280. § (1) bekezdés szerint aki a földet, a levegőt, a vizet, az élővilágot, valamint azok összetevőit jelentős mértékű szennyezéssel vagy más módon (a) veszélyezteti, (b) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota csak beavatkozással állítható helyre, (c) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota nem állítható helyre, büntetést követ el, és az a) pontban meghatározott esetben három évig, a b) pontban meghatározott esetben öt évig, a c) pontban meghatározott esetben két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az új Btk. 241. § (1) bekezdése a teljes törvényi tényállás és a szankció terén is megegyezik a korábbival. A gondatlan alakzatot mindkét jogszabály akként szankcionálja, hogy az a) pont esetén egy évig, a b) pont esetén kettő, míg a c) pont esetén három évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A bekezdések átszámozása akként változik, hogy a hatályos a (3) bekezdésben, míg az új a (2) bekezdésben rögzíti a gondatlan elkövetési módot, mert a korábbi (2) bekezdés önálló törvényi tényállásban nyert szabályozást, az új Btk. 249. §-a ugyanis nem más, mint a hatályos 280. § (2) bekezdése, tehát önálló tényállás lett az ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés büntetése és vétsége. A

therefore, the criminal law sanctions are mainly to serve the enforcement of the administrative requirements.¹⁴ In the Netherlands distraction is also accepted, i.e. the public prosecutor can set conditions to the absconder before the beginning of the trial. If conditions are fulfilled, no notice of sanctions is taken providing the crime is punishable with imprisonment less than 6 years.¹⁵ In Austria endangering to humans in an abstract sense has to be proved in the same way as the risk of such a possible danger in Sweden. We can talk about criminal law liability, if it is not a single, but protracting damaging to the environment – Sweden is an example for that, or damaging the fish-population in France. In some countries it is sufficient to damage any environment assets for crime to be realized. The scale of sanctions passed to protect environment is the widest in the case of water pollution.¹⁶

1. Damaging of the Environment

According to § 280 (1) of the Criminal Code in force, the person who pollutes soil, air, water, fauna, or any of these components considerably, or in any other way a) endangers, b) damages environment in a way that the natural or earlier state of the environment or environment components can be restored with intervention only, c) damages environment to an extent that the natural or earlier state of the environment or environment components cannot be restored; commits crime. In case of a) shall be punishable with imprisonment of up to 3 years; in case of b) shall be punishable with imprisonment of up to 5 years; in case of c) shall be punishable with imprisonment from 2 to 8 years. § 241 (1) of the new Criminal Code is the same as the previous one concerning the issue of the whole statutory approach and the sanctions. The negligent formation is sanctioned by both of the laws as follows: in case of a) shall be punishable with imprisonment of up to 1 year; in case of b) shall be punishable with imprisonment of up to 2 years; while in case of c) shall be punishable with imprisonment of up to 3 years. Renumbering the paragraphs is changing in a way that the way of negligent act is fixed in subsection (3) in the one currently in force, while in subsection (2) in the

törvény nem változik abban a tekintetben, hogy a veszélyeztető magatartás esetén, továbbá a vétségi alakzatnál az elkövető nem büntethető, míg a helyrehozható károsodást aposztrofáló, az (1) bekezdés *b)* pontjában rögzített jogellenes magatartás esetén a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az első fokú ítélet meghozataláig az elkövető a cselekménye által bekövetkezett veszélyt, illetve környeztkárosodást megszünteti, a károsodott környezetet helyreállítja. E § alkalmazásában a szennyezés fogalma változatlan marad: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint azok összetevői jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kibocsátási határértéket meghaladó terhelése értendő ez alatt.

A környeztkárosítás törvényi tényállása keretdiszpozíció, melyet egyéb jogszabályok töltenek ki tartalommal.¹⁷ Nem változott a szabályozás során, hogy a bűncselekmény elkövetési magatartásai a földnek, a levegőnek, a víznek, az élővilágnak, valamint ezek összetevőinek a jelentős mértékű szennyezése vagy más módon történő veszélyeztetése, illetve károsítása. A szennyezés önmagában nem veszélyes olyan fokban a társadalomra, hogy az bűncselekménynek minősüljön. Ehhez jelentős mértékű szennyezésre van szükség, melyet igazságügyi szakértői úton lehet bizonyítani.

A környezetvédelmi törvény alapján környeztkárosítás az a tevékenység, amelynek hatására környeztkárosodás következik be, környeztkárosodás pedig a környezetnek vagy valamely elemének olyan mértékű változása, szennyezettsége, illetve valamely eleme igénybevételenek olyan mértéke, amelynek eredményeképpen annak természetes vagy korábbi állapota (minősége) csak beavatkozással, vagy egyáltalán nem állítható helyre, illetőleg, amely az élővilágot kedvezőtlenül érinti. A törvény a környeztkárosítás fogalmában szereplő két végeredményt (beavatkozással helyreállítható, illetve helyreállíthatatlan) külön büntetési tétellel rendeli büntetni. Megállapítható tehát, hogy a környeztkárosodás a

new one. As the previous (2) was regulated in an individual statutory approach, i.e. § 249 of the new Criminal Code is little more than the effective § 280 (2), thus crime and the misdemeanor of misuse of the substance depleting the ozone layer have become individual matters of fact. The law has remained the same in this regard, as the offender cannot be punished in case of dangerous conduct; furthermore, in case of misdemeanour formation. While in case of unlawful conduct fixed in (1) b) on apostrophising restoring damage, the punishment can be extenuated unlimited provided the offender ceases to damage environment and the danger – caused as a result of his activity – or restores the damaged environment until the passing of first instance judgement. In the application of this §, the concept of pollution is unchanged: it means polluting soil, air, water, fauna and any of these components exceeding the permitted limit determined in law or in official decree.

The statutory approach of damaging of the environment is a framework disposition, which is filled out with content by other laws.¹⁷ During the regulation, the criminal conduct of crime is unchanged in the case when a person who considerably pollutes soil, air, water, fauna, or any component of these, endangers them any other way, or does harm. The pollution itself is not danger to society to an extent being qualified as crime. It needs significant quantity of pollution to be proved by the way of judicial experts.

According to the environmental protection law, damaging environment is the activity which causes damage to the environment. This is the kind of alteration, pollution or exploitation of the environment or any of its components as a result of which the natural or earlier state of the environment can be restored only with intervention, cannot be restored, at all or fauna is affected unfavourably. The law subjects to punishment with separate sentence the final results in the concept of damaging environment (can be restored with intervention, or cannot be restored). Thus it can be stated, damaging environment is the change, pollution or

környezetnek, annak elemének olyan mértékű változása, szennyezettsége, igénybevétele, amely az élővilágot kedvezőtlenül érinti, s amely beavatkozással vagy helyreállítható vagy helyreállíthatatlan; s mely eredményhez a törvény eltérő büntetési mértéket rendel. Konkrét esetben a bíróság a második fordulat szerinti büntetőjogi felelősséget állapította meg akkor, és kimondta, hogy a környezetkárosítás büntetést valósítja meg, aki erdejében – az erdészeti hatóság engedélye nélkül – tarvágást végez, s ennek következtében az erdő oly mértékben károsodik, hogy korábbi állapota csak emberi beavatkozással – újraterelítéssel – állítható helyre.¹⁸

2. Természetkárosítás

A hatályos Btk. 281. § (1) bekezdésben meghatározott természetkárosítás, mely szerint aki (a) fokozottan védett élő szervezet egyedét, (b) védett élő szervezet vagy az Európai Unióban természetvédelmi szempontból jelentős növény- vagy állatfaj egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket, (c) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mindez teljesen megegyezik az új Btk. 242. § (1) bekezdésében rögzítettekkel.

Az új Btk. szerint súlyosabb a büntetés, ha a természetkárosítás az élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza, hogy az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontja esetében az elpusztított élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét, továbbá amely az (1) bekezdés *c)* pontja esetében az élő

exploitation of the environment or any of its components, which can have unfavourable effects on fauna. This can be restored with intervention or cannot be restored; the law orders different extents of punishment to the result. In a specific case, the court established criminal liability according to the second turnaround and stated that the person who performs clear cutting in his forest – without the licence of the forestry authority – realizes the crime of environment damaging – as a result of which the forest is damaged considerably, i.e. its earlier state can be restored only with human – with replant.¹⁸

2. Damaging of nature

Damaging nature determined in § 281 (1) of the Criminal Code currently in force, means any person who unlawfully obtains, possesses, distributes, imports, exports, transfers, trades, damages, is engaged in trafficking or destroying species of a living organism a) species of a living organism under special protection, b) protected living organism or species of significant plant species or animal species from environmental protection point of view in the European Union if determined in special law, the joint amount of its value expressed in cash reaches the lowest value expressed in cash in case of species of a living organism under special protection, and c) species of a living organism under the effect of Appendix A and B of EC Council Decree on the protection of non-domesticated animal species and wild plant species was ensured by the regulation of its trade, shall be punishable with imprisonment of up to 3 years for crime. All these are the same as fixed in § 242 (1) of the new Criminal Code.

According to the new Criminal Code the punishment is more serious if damaging nature causes destruction of living organism to an extent that in case of (1) a)-b) the killed species of living organism determined in special law, joint amount of its value expressed in cash reaches the double of the highest value expressed in cash in case of a species of a living organism. Furthermore, in case of (1) c) endangers the subsistence of the stock of living organism. Ulterior, any person who

szervezet állományának fennmaradását veszélyezteti. Utóbbi, 242. § (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétséget valósít meg.

A korábbi rendelkezések szerint szintén súlyosabb a büntetés, ha az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott természetkárosítás a fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza, hogy az elpusztított fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét, illetve ha a c) pontban meghatározott természetkárosítás a Magyarországon védetté, illetve fokozottan védetté nem nyilvánított élő szervezet adott állományának fennmaradását veszélyeztető pusztulását okozza, valamint a (2) bekezdésben meghatározott természetkárosítás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, védett természeti terület, barlang, illetve élő szervezetek életközössége vagy azok élőhelye jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza. A hatályos rendelkezések ugyancsak szankcionálják ezen magatartás gondatlan alakzatát is.

A fogalmi rendelkezések nem változnak, tehát e § alkalmazásában élő szervezet egyede: (a) az élő szervezet egyedének valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota; (b) az élő szervezetek keresztezéseként és kereszteződésekként létrejött egyed; (c) az élő szervezet egyedének származéka, ami alatt érteni kell az elpusztult élőlényt, valamint annak vagy az élő szervezet egyedének bármely részét, továbbá azt a terméket vagy készítményt, amely a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz.

A jelenleg hatályos szabályozás szerint aki az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti

commits crime determined in § 242 (2) through negligence, realizes misdemeanour.

According to the previous provisions, the punishment is also more serious if damaging nature determined in (1) a)-b) causes the destruction of the protected species of living organism or species of living organism under special protection that the value of the killed species of living organism under special protection or the killed protected ones, determined in special law, the joint amount expressed in cash reaches the double of the highest value expressed in cash in case of species of a living organism under special protection. Or damaging of nature determined in c) causes the destruction endangering the subsistence of the given stock of protected species of living organism or species of living organism not under special protection in Hungary. Or damaging of nature determined in (2) causes considerable damages or destruction to the special protection of birds area, special nature preservation area or the area marked for it, or preferential importance nature preservation area or the area marked for it or nature preservation area, cave, protected habitat of living organism or its habitat according to the law on protection of nature having European Community importance. The effective provision also employs sanctions for the negligent formation of this conduct.

The conceptual provisions were unchanged, thus in the application of this §: species of a living organism: (a) any stage, form, condition of a species of a living organism (b) a species of a living organism created by hybridizing and cross-fertilization of living organism (c) a progeny of a species of a living organism, when you have to understand the died living creature, or any component of it or any part of a species of a living organism. Moreover, the product or produce, which was made of one of the listed ones, or contains a component originated from these.

According to the current effective regulation and according to the law on the environmental protection of nature area having European

különleges madárvédelmi területet, különleges természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, vagy védett természeti területet, barlangot, élő szervezetek életközösségét, vagy azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja bűncselekményt követ el.

Az új Btk. 243. § (1) bekezdése azt definiálja továbbá, hogy aki Natura 2000 területet, védett barlangot, védett természeti területet vagy védett élő szervezetek életközösségét, illetve azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja, büntetett miatt büntetendő, súlyosabb azonban a törvényi fenyegetettség, ha a természetkárosítás a védett jogtárgyaknak a – így a Natura 2000 területnek, a védett barlangnak, a védett természeti területnek vagy a védett élő szervezetek életközösségének, illetve azok élőhelyének – jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza. A gondatlan vétség is ezen körben büntetendő. A Natura 2000 terület alatt az új Btk. szerint a természet védelméről szóló törvényben meghatározott fogalmat kell érteni.

A természetkárosítás a környezetkárosításhoz hasonlóan keretjogszabály, azonban a törvényi tényállást kitöltő egyes jogszabályok értelemszerűen nem egyeznek meg a környezetkárosítás mögöttes jogi normáival.¹⁹

A törvényben szereplő, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület összefoglalóan a Natura 2000-területeket jelenti. Ezt a kategóriát az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet vezette be a magyar jogba,²⁰ melyet az új Btk. már ebben a formában nevesít. Az egyedi jogszabállyal védetté nyilvánított országos jelentőségű védett természeti terület négy kategóriája: nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék. (Járulékos, különleges

Community importance the person, who unlawfully and considerably alters special protection of birds area, special nature preservation area or the area marked for it, or preferential importance nature preservation area, or the area marked for it, or nature preservation area, cave, protected habitat of living organism or its habitat, commits crime.

Furthermore, § 243 (1) of the new Criminal Code defines, the person, who unlawfully and considerably alters Natura 2000 area, protected cave, nature preservation area or protected habitat of living organism or its habitat, shall be punishable for crime. If damaging of nature causes significant damage or destruction to the protected legal objects – so to the Natura 2000 area, the protected cave, the nature preservation area or protected habitat of living organism or its habitat – the legal threatening is more serious. The negligent misdemeanour shall be punishable within this sphere. According to the new Criminal Code we have to understand the concept of Natura 2000 area determined in the act on the protection of nature.

Damaging of nature – similarly damaging of the environment – is a framework disposition; however, certain legal rules filling out the statutory approach are not the same – according to the sense – as the secondary legal norms of damaging of the environment.¹⁹

In the law, according to the law on the environmental protection of nature area having European Community importance, special protection of birds area, special nature preservation area or the area marked for it, or preferential importance nature preservation area or the area marked for it mean summarizing Natura 2000 area. This category was introduced into the Hungarian law²⁰ by the Government Decree No. 275/2004 (X.8.) on the environmental protection of nature area having European Community importance, which has already been specified in this form by the new Criminal Code. The 4 categories of the national importance protected nature areas under protection by individual law: national park, landscape protection

védelmi kategória a fokozottan védett természeti terület, a tudományos rezervátum, a bioszféra rezervátum, az erdőrezervátum.) A természetvédelmi törvény szerint a törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. A barlang ex lege védett értéknek, míg a többi, különleges oltalmat érdemlő objektum védett természeti területnek minősül. Természetvédelmi terület a láp és szikes tó; természeti emlék: forrás, víznyelő, kunhalom és földvár. Lényegében erre a következtetésre jut a bíróság is, amikor megállapítja, hogy a természetkárosítás büntetvényének megállapíthatóságánál a törvényi tényállás szerinti természeti értékek jogi fogalmát és a védettség megállapításának feltételeit a természet védelméről szóló törvény rendelkezései alapján kell vizsgálni.²¹

3. Állatkínzás

A jelen hatályos 1978. évi IV. tv. 266/B. § alaptényállása megegyezik az új Btk. 244. § (1) bekezdésében foglaltakkal, ekként, aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza, gerinces állatát vagy veszélyes állatát elúzi, elhagyja vagy kiteszi, vétség miatt szabadságvesztéssel büntetendő. Súlyosabb a törvényi fenyegetettség és már büntetti alakzatot kell megállapítani, ha az állatkínzás az állatnak különös szenvedést okoz, vagy az új törvény szerint kiegészítve: több állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza. Az új Btk. az orvvadászatot és az orvhalászatot kiemeli az állatkínzás törvényi tényállása alól és két újabb bűncselekménytípust nevesít a korábbi Btk. 266/B. § (2) bekezdéséből, nyilván az elkövetési módot jobban cizellálva. Eltérés a korábbiakhoz képest továbbá az is, hogy már nem csupán az állattartó lehet a bűncselekmény alanya abban az esetben, ha házasított emlősállatot vagy az ember környezetében tartott veszélyes állatot elúzi, elhagyja vagy kiteszi, hanem bárki, aki állatot tart – álláspontom

area, nature reserve and natural monument. (Accessory, special category of protection is the nature area under special protection, the scientific reserve, the biosphere reserve and the forest reserve.) According to the environmental protection law, all springs, moors, caves, gully-holes, sodic lakes, tumulus and earthworks are under protection by the force of law. The cave ex lege is certified as protected value; while the others, objects deserving special protection are certified as nature preservation area. Nature reserve is the moor and the sodic lake; natural monument is the spring, the gully-hole, the tumulus and the earthwork. The court essentially comes to this conclusion, when it states it has to examine the conditions of the statement of protection and legal concept of the natural values according to the statutory approach in case of the verifiability of the crime of damaging of nature by the provisions of the law on the protection of the environment.²¹

3. Cruelty of animals

The basis of the matters of fact of the current effective § 266/B of Act IV of 1978 is the same as § 244 (1) of the new Criminal Code, so any person who is engaged in the unjustified abuse or mistreatment of vertebrate animals resulting in permanent damage to the animal's health or in the animal's destruction, who abandons, dispossesses or expels his dangerous animal or his vertebrate animal, shall be punishable for misdemeanour. There is a more serious legal threatening and it has to stated criminal formation in case when the cruelty to animals causes unusual suffering to animals. It was completed by the new law: it causes permanent damage to the animal's health or in the animal's destruction. The new Criminal Code stresses game poaching and fish poaching from the cruelty to animals of statutory approach. Moreover, it specifies two newer types of crime from § 266/B (2) of the previous Criminal Code, evidently it chisels better the way of committal. Furthermore, it is a difference if the subject of the crime is not only that person, who abandons, dispossess or expels a domesticated mammal or a dangerous animal raised in a human environment, but any person who raises animal – in my point of

szerint a nyelvtani szerkezetben érezhető a különbség, amire a jogalkotó utal – továbbá az új szabályok már nem említik a háziállatot emlősállatot, hanem valamennyi saját gerinces állatot vagy saját veszélyes állatot rögzítenek – nem csupán az ember közvetlen környezetében tartottat –, melyek elűzése, elhagyása vagy kitevése pönalizált.

A minősített eset kapcsán érthető a törvényalkotó álláspontja, amikor indokolása szerint: az átlagosat meg nem haladó szenvedés okozása esetén ennek értékelése a jogalkalmazó feladata az alapesethez rendelt büntetési tételkeretek között. Az átlagosat lényegesen meghaladó, rendkívüli brutalitással véghezvitt, illetve az állatnak az átlagosnál lényegesen nagyobb szenvedést okozó cselekmények esetében azonban, a büntetés céljainak eléréséhez szükséges, hogy a jogalkotó lehetővé tegye súlyosabb büntetés kiszabását is. A magatartás tényálláson belüli kiemelt társadalomra veszélyessége tehát már önmagában is indokolja a minősítő körülmény megalkotását. Ezen kívül azonban a súlyosabb megítélés kodifikálása mellett szól, hogy jóval nagyobb a személyében rejlő társadalomra veszélyessége, s úgyszintén bűnösségi foka annak az elkövetőnek, aki cselekményét úgy hajtja végre, hogy az állatnak különös szenvedést okoz. Mindezek alapján a jogalkotó e minősítő körülmény kodifikálásával eleget tesz a tetтарыnyos szankció megalkotását előíró büntetőjogi alapelvnek is.

Az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállása nem ún. keretrendelkezés, hiszen az nem az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény szabályaira utal vissza, hanem a büntetőjogban ismert fogalmakkal maga a büntető norma határozza meg az elkövetési magatartást²² – fejt ki elvi élel a legfőbb bírói fórum, így megállapítható, hogy a környezetkárosítás és a természetkárosítással ellentétben nem keretdiszpozícióról van szó. A jogalkalmazó szerint²³ állatkínzás vétsége valósul meg a háziállatokat nem közvetlenül veszélyeztető kóbor kutya akasztással történő elpusztításával, ergo ezen esetben a bíróság az enyhébb, vétségi alakzatot látta megállapíthatónak. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) szerint²⁴ állatkínzás vétségénél gerinces állattal szemben

view, it can be felt the difference in the grammatical structure, the legislator refers to. Moreover, the new regulations do not mention the domesticated mammals, but fixes all own vertebrate animals or own dangerous animals – raised not only in a human environment –, whose abandon, dispossession or expulsion are violation of law.

The point of view of the legislator can be understood in relation to the certified case, according to his argument: the enforcer's duty is the evaluation within the frame of sentence in basic case in case of causing suffering not exceeding the average. In case of activities causing suffering exceeding significantly the average, executed with extraordinary brutality or causing suffering much bigger than average to the animals; however, the legislator has to make possible to impose more serious sentence. The danger to society of the behaviour – stressed in the statutory approach – explains itself to create the aggravating circumstance. In addition, it is next to the codification of the serious judgment that it is much bigger danger to the society in person and the culpability degree of that offender, who executes his activity causing extraordinary suffering to the animal. On the basis of all these, the legislator fulfils the criminal law principles prescribing the creation of the sanctions being commensurate to the deed with the codification of the aggravating circumstance.

The statutory approach of the crime of cruelty to animals is not so called framework provision, as that does not refer to Act XXVIII of 1998 on protection and forbearance of animals, but the criminal norm itself defines the criminal conduct with definitions known in criminal law²² – the supreme judicial forum explains with 'cutting edge'. Therefore, it can be stated it is not about framework disposition against the damaging of nature and damaging of the environment. According to the enforcer²³ the misdemeanour of cruelty to animal is realized in case of the killing – by hanging – of stray dog – not endangering directly to domestic animals-ergo in that case the court saw determinable the less, misdemeanour formation. According to the Supreme Court²⁴

annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozó bánásmód hosszabb ideig tartó, folyamatos magatartást jelent, a törvényi tényállás e fordulata egyszeri eseti jellegű tevékenységgel nem valósul meg.

Az állatkínzás az új Btk. szerint már nem a közbiztonság elleni bűncselekmények kategóriájába sorolható, hanem a környezeti bűncselekmények fejezetében helyezi el a tényállást a jogalkotó.

4. Orvvadászat

A hatályos Btk. 266/B. § (2) bekezdés szerint büntetendő, aki a vadászatról szóló törvény által tiltott vadászati eszközzel vagy tiltott vadászati módon vadászik, és ezzel az állatkínzás minősített esetének törvényi tényállását valósítja meg.

Az új Btk. szakít ezzel a koncepcióval és önállóan nevesíti az orvvadászatot, melynek tényállása szerint: 1. aki vadászterületen vadászatra való jogosultság nélkül, illetve idegen vadászterületen vadászaként engedély nélkül vad elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenységet végez, 2. külön jogszabályban meghatározott, a vadfaj valamennyi egyedére kiterjedő vadászati tilalmi idő hatálya alá eső vadfaj egyedét ejti vagy fogja el, 3. külön jogszabályban meghatározott tiltott vadászati eszközzel, tiltott vadászati módon vagy kíméleti területen vad, illetve fokozottan védett vagy védett gerinces állat elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenységet végez, megvalósítja a büntetett.

Az újabb bírói gyakorlat szerint az állatkínzás vétsége vadászattal csak akkor követhető el, ha a felhasznált vadászati eszköz a vadászatról és a vadgazdálkodásról szóló törvény fogalma meghatározása szerint tiltott vadászati eszköznek minősül.²⁵

Az 1. pont azt a típusú orvvadászatot hivatott büntetni, amikor a vad elejtésére még nem került sor, de a magatartás, a célzat erre irányul. Az 1. pont első fordulata a külső orvvadászatot bünteti, tehát azt, amikor az orvvadászatot 'nem vadász' követi el. A 2. pont második fordulata szól a belső orvvadászokról. „Esetükben a jogszabályi feltételek megvannak, ők tehát vadászok, de idegen vadászterületen

misdeemeanour of cruelty to animals means the mistreatment of vertebrate animals in a long term resulting in permanent damaged or death of the animals, it means a permanent conduct, that tournament of the statutory approach is not realized by once, temporary activity.

The cruelty of animal can not be ranked among the category of crime against public order, but the statutory approach is placed in the chapter of crime against environment by the legislator.

4. Game poaching

According to § 266/B (2) of the effective Criminal Code any person is punishable who is engaged in hunting using implements and methods forbidden by the Act of hunting and he realizes the statutory approach of certified case of cruelty to animals.

The new Criminal Code makes an end to this conception and it specifies the game poaching individually. According to its matters of fact: 1. any person who makes an activity to bag or trap game in hunting field without right for hunting, or in outsider hunting field as a hunter without licence, 2. bags or traps a species of game species under closed season expanding all species of the game species determined in special law, 3. makes an activity to bag or trap game, vertebrate animal under protection or vertebrate animal under special protection using implements and methods forbidden, or in closed field determined in special law, realizes crime.

According to the newer judicial practice, misdeemeanour of cruelty to animals can only be committed with hunting if the used hunting implement is certified forbidden hunting implement according to the conceptual definition of the act on hunting and game management.²⁵

The point 1 punishes that type of game poaching when the bagging of the game has not realized yet, but the behaviour and the intention refer to it. The first tournament of point 1 punishes the external game poaching, when the game poaching is committed by 'not a hunter'. The second tournament of point 2 is about the internal poachers. "In this case the statutory conditions exist, thus

*végeznek vad elejtésére, elfogására irányuló tevékenységet anélkül, hogy bérvadászként, vendégvadászként erre engedélyük lenne.*²⁶

*they are hunters, and they make activities to bag or trap game in an outsider hunting field without any licence as hunter for lease or guest-hunter*²⁶.

A 2. pont azt nevesíti, amikor vadászati tilalmi idő hatálya alá eső vadfaj egyedét ejtik vagy fogják el. Az adott vadfajnak csak bizonyos egyedeire fennálló tilalmi idő megszegése vadvédelmi bírságra ad alapot.²⁷

The point 2 specifies when any person bags or traps species of game species under closed season. The violation of the closed season existing at certain species of the given game species provides a base for game-preserving fine.²⁷

A 3. pont szerinti cselekmény, ha valaki külön jogszabályban meghatározott tiltott vadászati eszközzel, tiltott vadászati módon vagy kémlelt területen vad, vagy fokozottan védett vagy védett gerinces állat elejtésére vagy elfogására irányuló tevékenységet végez. A 'vad' és a 'fokozottan védett vagy védett gerinces állat' nem ugyanazon kategória, külön jogszabály határozza meg a vadászható állatfajokat.

According to the activity of point 3 if any person makes an activity to bag or trap game, vertebrate animal under protection, or vertebrate animal under special protection using implements and methods forbidden, or in closed field determined in special law. 'The game' and 'the vertebrate animal under protection and vertebrate animal under special protection' are not the same categories. A special law determines the fair game species.

Az uniós joganyag terén megemlítendő a Tanács 338/96/EK számú, 1996. december 9-én elfogadott rendelete, mely a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szól. Ez a jogszabály rendelkezik a mellékletekben felsorolt fajok behozatalára, kivitelére, szállítására, kereskedelmük ellenőrzésére vonatkozó normákról. A 16. cikk megfelelő intézkedések megtételére kötelezi a tagállamokat annak érdekében, hogy bizonyos, a rendeletben ütköző magatartásokat szankciókkal illessenek. Ilyen jogsértő magatartás például: példányok behozatala a Közösségbe, illetve az onnan történő kivitele, újrakivitele megfelelő engedély vagy bizonyítvány nélkül, vagy hamis, hamisított vagy érvénytelen engedéllyel vagy bizonyítvánnyal, amelyet az illetékes hatóság engedélye nélkül változtattak meg; hamis nyilatkozat tétele vagy tudottan hamis információ szolgáltatása egy engedély vagy bizonyítvány megszerzése érdekében.²⁸

No 338/96 of the Council (EC) accepted on 9th December 1996 can be mentioned in the area of the Union legal documentation, which is about the protection of non-domesticated animals and wild plants ensured by the regulation of its trade. This law disposes of regulations of importation, exportation, transportation, control of trade of species – listed in the appendix. Article 16 obliges the member states to arrange appropriate provisions in the interest of providing sanctions against certain behaviour being in conflict with the decree. I.e. such illegal behaviour is: export specimen into the Community, import them, reimport them without appropriate licence or certificate, or with forged, falsified or invalid licence or certificate, which was changed without the permit of the competent authority; giving forged declaration or serving forged information – which was known – in interest of getting a licence or certificate.²⁸

5. Orvhalászat

A jelenlegi Büntető törvénykönyv az állatkínzás speciális esetének kezeli az orvhalászatot is, mely kapcsán a jogszabály szűkszavúan annyit mond, hogy a halászatról szóló törvény által tiltott

5. Fish poaching

The current Criminal Code also handles the fish poaching as a special case of cruelty to animals, in connection with it the law only tells of few words: any person, who is engaged in fishing using

halfogási eszközzel vagy módon halászik vagy horgászik, az valósítja meg ezen cselekményt. Az új Btk. 246. § szerint, aki jogosulatlanul halászhalóval vagy más halászati eszközzel – a horgászatot kivéve – halfogásra irányuló tevékenységet végez, vagy külön jogszabályban meghatározott tiltott eszközzel, tiltott módon vagy kémleleti területen halfogásra irányuló tevékenységet végez vétséget követ el. A jogalkotó addig, amíg a korábbi egységesen kezelt orvvadászat és orvhalászat esetén egyaránt vétségi alakzatot rögzít, addig az új szabályok szerint az orvhalászat marad vétség, míg az orvvadászat büntettnek minősül, és a törvényi fenyegetettség is változik, hiszen orvvadászatnál három, míg orvhalászatnál kettő év a maximálisan kiszabható szabadságvesztés büntetés mértéke.

A halászatról és a horgászatról szóló törvény²⁹ határozza meg a második, a törvényben b) pont alatti tiltott tevékenységeket. Ekként tilos a hal fogásához minden olyan fogási eszköz, illetve mód alkalmazása, amely a halállományt és élőhelyét károsíthatja. Példálózóan említi a törvény, hogy különösen tilos a váltóáramú elektromos eszköz alkalmazása, mérgező vagy kábító hatású anyag, robbanóanyag, szűrőszerszám, illetve bűvárszigony vagy más, halfogásra alkalmas bűvárszükszög használata, valamint gereblyező horgászati, illetőleg hurokvető halászati módszer alkalmazása. Tilos ezen kívül folyóvízen olyan halfogóeszköz vagy – készülék, továbbá olyan fogási mód alkalmazása, amely átlagos vízállás esetén a folyó, illetve a holtág, mellékág medrének felénél többet keresztirányban folyamatosan elzár. Tilos és jogellenes egyenáramú eszközzel a hal fogása, azonban ebben az esetben a törvény kivételeket is enged. Védett természeti területen – a rendkívüli kár megelőzéséhez szükséges állománymentés, továbbá tudományos kutatási célt szolgáló vizsgálati anyag begyűjtése kivételével – tilos az elektromos halászat.

6. Tiltott állatviadal szervezése

A hatályos Btk. 266/A.§ és az új Btk. 247. § szó szerint megegyezik, a norma tekintetében – kiterjedve a szankcióra is – nincs eltérés. A szabályozás szerint, aki gerinces állat részvételével állatviadalt szervez, tart, ilyen állatviadalra fogadást

implements and methods forbidden by the Act of fishing, realizes this action. According to § 246 of the new Criminal Code any person, who makes an activity to fish – except angling – with fishnet or other implements of fishing without proper authorization or makes an activity to fish in close field using implements and methods forbidden determined in special law, commits crime. The legislator fixed misdemeanour formation in case of previously handled unified game poaching and fish poaching, while fish poaching remains misdemeanour, but game poaching is certified as crime. Moreover, the legal threatening is being changed the maximum imposed extent of imprisonment is 3 years in case of game poaching, and 2 years in case of fish poaching.

The law on fishing and angling²⁹ determines the forbidden activities in second, i.e. in point b) in the law. In that way, all implements of fishing or methods are forbidden, which can damage the fish-population and its habitat. The law mentions like examples it is particularly forbidden the application of A.C. electrical implements, poisonous or dazzling substance, explosive, cold steel or diving-harpoon or using any diving-implements appropriated for fishing or the application of foul hooking angling method and snare fishing method. In addition, it is forbidden the application of such implements and devices of fishing or methods on river water, which continuously closes more than half of water of river, of back-water, of branch of water, of bed of river in a transversal way in case of average water-level. It is forbidden to fish with illegal D.C. implement; however, the law lets exceptions in that case. The electrical fishing is forbidden in protected nature area – except: in case of saving population preventing extraordinary damage and collecting analysis matters serving scientific research.

6. Organization of forbidden animal fight

§ 266/A of the effective Criminal Code and § 247 of the new Criminal Code are the same considering the norm, there is no difference – expanding the sanctions. According to the regulations any person, who involved in

szervez vagy fogadást köt, büntettet követ el, míg aki állatviadal céljára gerinces állatot megszerez, tart, tenyészt, kiképez, idomít, vagy forgalmaz, vétség miatt büntetendő.

Ezen törvényi tényállást a Btk-ba az 1996. évi CVIII. törvény iktatta be, és eredetileg, egészen a 2004. évi X. törvénnyel történő módosításig csupán akként rendelkezett, hogy aki eb részvételével állatviadalt szervez, tart, valamint ilyen állatviadalra fogadást szervez, vagy köt, továbbá aki állatviadal céljára ebet tenyészt, kiképez, tart az büntetendő. Ezen tényállás lett tehát kiegészítve és módosítva valamennyi gerinces állatra kiterjedően, továbbá a fogadási tevékenységet is büntetni rendeli a törvény.

7. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése

A régi és az új Btk. azonos módon szabályozza a hulladékgazdálkodás rendjének megsértését, mely az új törvényben a 248. § alatt, míg a jelenleg hatályosban a 281/A. § alatt nyert rögzítést. Az 1978. évi IV. törvény még 1996-ban, a LII. törvénnyel bővítette ki rendelkezéseit a 281/A. § tekintetében, az akkori elnevezése a bűncselekménynek még a környezetre veszélyes hulladék jogellenes elhelyezése címet viselte, szűkebb keresztmetszetben védve a környezetet. A most hatályos szabályokat a 2005. évi XCI. törvény iktatta be, a vétségi – gondatlan – alakzatot pedig a 2009. évi LXXX. törvény szigorította akként, hogy közérdekű munka vagy pénzbüntetés a jogalkalmazó számára már nincs alternatívaként felajánlva, csupán a szabadságvesztést helyezik kilátásba az elkövetővel szemben.

A törvény szerint, aki arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez, vagy engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékgazdálkodási tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez, az büntetett miatt büntetendő. Súlyosabb a cselekmény, ha a fentiekben meghatározott bűncselekményt a hulladékgazdálkodásról szóló törvény szerinti

organization and keeping of fights using vertebrate animals, or in betting and organizing bet on such animal fight, commits crime. While any person involved in getting, breeding, training, keeping or trafficking of vertebrate animal for the purpose of fights shall be punishable because of misdemeanour.

Act CVIII of 1996 registered this statutory approach into the Criminal Code, it merely disposed – until it was amended by Act X of 2004 – any person, who involved in organization and keeping of fights using dog, or in betting and organizing bet on such animal fight; furthermore, who involved in breeding, training, keeping shall be punishable. This statutory approach was amended and completed expanding all vertebrate animals and the betting activity shall be punishable, too.

7. Misuse of the order of the waste management

The current Criminal Code and the new one regulate the violation of the order of waste management in the same way, which was fixed in § 248 in the new Criminal Code and in § 248/A in the current effective one. Act IV of 1978 expands its regulations with Act LII considering § 281/A. That naming of crime had the name of unlawful deposition of waste hazardous to the environment protecting the environment in a closer cross section. Act XCI of 2005 registered the current effective regulations, while Act LXXX of 2009 aggravated misdemeanour – negligent formation – in a way that the fine and the community service have not already been offered to the legislator as alternatives, only the imprisonment was in perspective.

According to the law the person who deposits any waste on a place, which the authority did not authorize, or does activity of management of waste or does any other illegal activity with waste – without licence, or exceeding the limit of the licence – shall be punishable because of crime. The activity is more serious, if the person commits crime – determined above – to hazardous waste

veszélyes hulladéokra követik el. A fogalmi meghatározás szerint e § alkalmazásában (a) hulladék: mindaz, amit a hulladékgazdálkodásról szóló törvény hulladéknak minősít, ha alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére; (b) hulladékgazdálkodási tevékenység: a hulladéknak a hulladékgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott gyűjtése, begyűjtése, szállítása – ideértve az országba történő behozatalt, onnan történő kivitelt, valamint az azon történő átszállítást –, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása.

A normaszövegből megállapítható, hogy jelen esetben is keretdispozícióval állunk szemben, melynek a tartalmát más jogszabályok töltik ki.³⁰

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény helyébe a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény lép, melynek fő célja az újabb uniós normáknak³¹ történő megfelelés (is). A törvény indokolása szerint 2015-ig elkülönített hulladékgyűjtési rendszert kell felállítani az üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék esetében. A háztartásokból származó üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék újrahasználásra történő előkészítésének és újrafeldolgozásának mértékét 50%-ra, a nem veszélyes építési-bontási hulladék újrahasználásra történő előkészítését, újrafeldolgozását és egyéb, anyagában történő hasznosítását pedig 70%-ra kell növelni 2020-ig. Az 1995-ben országos szinten képződött – a települési hulladék részét képező – biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1-jéig 35%-ra kell csökkenteni.

2013. január 1-től a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosítása állami szervezésbe kerül. A közszolgáltató csak olyan gazdálkodó szervezet lehet, amelyben az állam, illetve a települési önkormányzat a tulajdonosok szavazatának többségével tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, és a társaság tulajdonosaként jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők és a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja.

according to law on management of waste. According to the conceptual definition in the application of this §: (a) waste is: all, which are certified as waste by the law on management of waste, if it is capable of endangering human life, physical safety, health, soil, water, air, or any component thereof, a species of living organism; (b) activity of management of waste is: collection, gathering, transportation, – including importation, exportation, transfer – pre-handling, storage, salvage, making it harmless of waste determined in law on management of waste.

It can be stated from the text of norm, we are also facing framework disposition in this case whose content is filled out with other laws.³⁰

It cannot let without consideration, Act CLXXXV of 2012 on waste replaced Act XLIII of 2000 on management of waste, the main purpose of the new act is (also) the conformity of the Union³¹ norms. According to the argument of the law, it has to set up separated waste collection system in case of glass,- metal,- plastic,- and paper waste until 2015. It has to increase onto 50% the extent of pre-preparation (for re-utilize) and re-process of glass,- metal,- plastic,- and paper waste originated from household. While it has to increase onto 70% the extent of pre-preparation (for re-utilize) and re-process of non hazardous building – demolishing waste and other salvage in its substance until 2020. The quantity of organic matter disintegrating biologically as a part of waste of the settlement, was created country wide in 1995, has to be decreased onto 35 % until 1st July 2016.

The ensuring of public utility of management of waste will be in government organisation from 1st January 2013. The public utility can only be such economic organizations, in which the government or the self-government of the settlement has by itself the majority of the owner's votes by its ownership proportion; moreover it – as the owner of the company – is entitled to elect and dismiss the majority of the executive officers and the members of the supervisory board.

A hulladékgyűjtési hatósági tevékenységre vonatkozó szabályok, továbbá a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségek új rendelkezésekkel egészülnek ki, elősegítve ezzel a hulladék sorsának átláthatóvá tételét, nyomon követhetőségét egészen a képződéstől a kezelésig. A törvény a hulladéklerakók vonatkozásában bevezeti a hulladéklerakási járulék fizetésének kötelezettségét, és szigorúbb szabályokat határoz meg a hulladék jogtalan elhelyezésére, elhagyására vonatkozóan.

Egyértelmű, hogy mindezen szabályok és elvárások a büntető normarendszer alkalmazása során is változást fognak előidézni.

Az 80/2003/EC kerethatározat a környezeti büntetőjogi védelméről, amely a hulladékkal – többek között a veszélyes hulladékkal – elkövetett bűncselekményt is büntetni rendeli. A jogharmonizáció következtében így hazánkban a veszélyes hulladékok jogi rendjét végső soron a büntetőjog, mint ultima ratio biztosítja.³²

8. Ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés

A hatályos Btk. 280. § (2) bekezdése – egyezően az új Btk. 249. § (1) bekezdésével – azt rögzíti, hogy aki ózonréteget lebontó anyagot vagy ilyen anyagot tartalmazó terméket gyárt, felhasznál, az ország területére behoz, onnan kivisz vagy forgalomba hoz, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az új szabályozás szerinti (2) bekezdés megegyezik a korábbi 280. § (3) bekezdés második fordulatával, mely szerint, aki az ózonréteget lebontó anyaggal visszaélést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Megállapítható, hogy a két tényállás teljes mértékben megegyezik, azonban önálló bűncselekményként nyert meghatározást az ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés.

Az Unió szabályozás szerint³³ a tagállamok biztosítják, hogy bűncselekménynek minősüljön a jogellenesen és szándékosan vagy legalább súlyos gondatlanságból az ózonszennyező anyagok gyártása, behozatala, kivitele, forgalomba hozatala vagy felhasználása. A mögöttes joganyag³⁴ az ózonréte-

The regulations related to the official activities of management of waste and the registration and data disclosure requirements will be completed by new provisions. That helps to make the destination of waste clear it can be followed its way from forming to management. The law introduces the obligation of the payment of landfill tax in connection with landfill; moreover, it defines more serious rules related to the illegal deposit and dropping of waste.

It is unequivocal, all these rules and expectations will also cause changes during the application of the criminal norm system.

No 80/2003 (EC) framework decision on the protection of environment by criminal law, which punishes the felony committed with waste – inter alia hazardous waste. As a result of judicial harmonization, the legal order of hazardous waste is ensured³² as ultima ratio by criminal law in Hungary.

8. Misuse of substance depleting the ozone layer

§ 280 (2) of the effective Criminal Code – in line with § 249 (1) of the new Criminal Code – fixes the person who produces, uses, imports, exports, releases substance depleting ozone layer or produces any product containing such substance shall be punishable with imprisonment for up to 3 years for crime. (2) of the new regulation is the same as the previous second tournament of § 280 (3), according to it the person who commits misuse of the substance depleting ozone layer through negligence shall be punishable with imprisonment for up to a year for misdemeanour. It can be stated these two matters of fact are the same. However, misuse of the substance depleting the ozone layer gained definition as an individual crime.

According to the Union³³ regulation the member states ensure it shall be certified as crime if any person produces, imports, exports, releases or uses substances damaging the ozone layer unlawfully and wilfully or through serious negligence. The secondary legal documentation³⁴

get lebontó anyagokról szóló meghatározza a gyártás és a felhasználás fogalmát. A rendelet egyébiránt megállapít mentességeket és kivételeket is, amelyek alapján a `szabályozott anyagok` és `új anyagok` gyártása, forgalomba hozatala és felhasználása bizonyos feltételek megléte esetén engedélyezett tevékenységnek minősülnek.

Megemlítendő továbbá, hogy ugyancsak az uniós jogforrások alapján³⁵ büntettként értékelendő az ózont lebontó anyagok jogellenes kereskedelme is.

9. Radioaktív anyaggal visszaélés

A bűncselekmény elnevezése változik, az eddigi Btk. 264. §-ban rögzített bűncselekmény a visszaélés radioaktív anyaggal elnevezést viseli, az új Btk. 250. § szerint radioaktív anyaggal visszaélés a bűncselekmény hivatalos törvényi elnevezése. A kettő között sem nyelvtanilag sem jogi értelemben különbség álláspontom szerint nincs. Az új tényállás szerint, aki veszélyes radioaktív anyagot engedély vagy bejelentés nélkül, illetve az engedély kereteit túllépve előállít, tárol, elhelyez, szállít, valamint megszerez, birtokol, kezel, forgalomba hoz, feldolgoz vagy más módon felhasznál, tartásra nem jogosult személynek átad, ártalmatlanít, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, az követi el a bűncselekményt. A korábbi tényállás szerint, aki az emberi egészségre, illetve a környezetre veszélyes radioaktív anyagot jogosulatlanul előállít, megszerez, birtokol, tárol, kezel, forgalomba hoz, feldolgoz, vagy más módon felhasznál, tartásra nem jogosult személynek átad, ártalmatlanít, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz az követi el a bűncselekményt. A büntetési tétel felső határa nem emelkedik az új Btk-ban sem, azonban a minimális szankció a régi Btk-ban 2 hónap, az újban 1 év szabadságvesztés. Ennek nyilván a jogalkalmazás során van szerepe, hiszen a büntetés kiszabása során a középérték az irányadó.

Változatlan marad a szabályozásban, hogy az előkészület is büntetendő, valamint, hogy a gondatlan alakzat is. A bünszövetségben történő elkövetést mind a korábbi, mind a későbbi törvény önállóan nevesíti és súlyosabb szankcióval fenyegeti – nyilván a nagyobb társadalomra veszélyesség

on substances depleting the ozone layer defines the concept of producing and using. Otherwise, the provision also states exemptions and exceptions in virtue of these the production, using and releasing of `the regulated substances` and `the new substances` are certified permitted activities in case of fulfilling certain conditions.

Furthermore, it can be mentioned the illegal trade of the substance depleting the ozone layer shall be evaluated as a felony by the Union³⁵ legislation.

9. Misuse of radioactive substance

The naming of crime is changed, crime fixed in § 264 of the current Criminal Code has a name as misuse of radioactive substance, according to § 250 of the new Criminal Code radioactive substance's misuse is the official legal naming of crime. There is no difference either grammatically or in legal meaning according to my point of view. According to the new matters of fact the person who – without reporting or licence or exceeding the frame of the licence – produces, keeps, sets, transports, obtains, possesses, handles, releases, distributes or uses in other way, transfers it to a person not entitled to keep it, makes it harmless, imports, exports, transfers commits crime. According to the previous matters of fact the person who products illegally radioactive substance dangerous to health or the environment, obtains, possesses, keeps, handles, releases, distributes or uses in other way, transfers it to a person not entitled to keep it, makes it harmless, imports, exports, transfers commits crime. The upper limit of the sentence is not increased in the new Criminal Code either. However, the minimum sanction is 2 months of imprisonment in the current Criminal Code, 1 year in the new one. Evidently it has a role in the judicature, as the medium term is governing during imposing sentences.

It is unchanged in the regulation, the preparation shall be punishable, or the negligent formation, too. The person who commits the crime as a part of criminal conspiracy is punished by more serious sanctions and the criminal conspiracy is named individually by both the previous and the new

okán. A 2012. évi C. tv. szerint veszélyes radioaktív anyag: a természetben előforduló vagy mesterségesen előállított anyag, amelynek egy vagy több összetevője ionizáló sugárzást bocsát ki, és amely az emberi életre és egészségre, vagy az élő és élettelen környezetre veszélyes. A hatályos joganyag fogalmat e körben nem definiált.

Az uniós joganyag szerint³⁶ a tagállamok biztosítják, hogy bűncselekménynek minősüljön a jogellenesen és szándékosan vagy legalább súlyos gondatlanságból a nukleáris anyagok vagy más veszélyes radioaktív anyagok gyártása, feldolgozása, kezelése, használata, tartása, tárolása, szállítása, behozatala, kivitele vagy ártalmatlanítása, ha bármely személy halálát vagy súlyos sérülését, vagy a levegő, a talaj, vagy a víz minőségének, vagy az állatoknak vagy növényeknek a jelentős károsodását okozza vagy okozhatja. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló 2003/80/IB kerethatározat 2. cikke e) pontjában foglaltak szerint jogellenes az ilyen anyag kezelése, az országba behozatala, azon átvitele, onnan való kivitele.

Ennek tükrében készült keretjogszabályt az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény tölti ki nagyobb részt tartalommal.

10. Nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés

Az 1978. évi IV. törvény 264/A.§-a és a 2012. évi C. törvény 251. §-a lényegében teljesen megegyezik, a törvény csupán a szavak sorrendjét cseréli fel az újabb joganyagban. Aki engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve nukleáris létesítményt üzemeltet – szól az új Btk., contra aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nukleáris létesítményt üzemeltet – rendelkezik a régi Btk. ezen bűncselekménytípus esetén. Mindkét jogszabály bünteti az előkészületet, és kiemeli a bűnszövetséget minősített esetként. A törvényi fenyegetettség mértéke nem változik.

A nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés

Criminal Code; evidentially by the cause of more serious danger to society. According to Act C of 2012 dangerous radioactive substance is: substance is found in nature or produced artificially, whose component emits ionizing radiation, endangering human life and health or the animate and inanimate nature. The effective legal documentation did not define a concept in that sphere.

According to the Union³⁶ legal documentation the member states ensure that the followings are certified as crime: production, distribution, handling, using, keeping, storage, transporting, importation, exportation, or making it harmless of nuclear substance or other dangerous radioactive substance in case when it can cause or causes the death of any person, serious injury, or significant damages to the plants and animals, or to the quality of soil and water in case if it was committed illegal, wilfully or at least through serious negligence. According to Article 2 (e) of Council Framework 2003/80/JHA on the protection of the environment through criminal law it is illegal to handle, import, export and transfer such substance.

The framework disposition, made knowing this, is filled out with content by Act CXVI of 1996 on nuclear energy.

10. Misuse of the operation of nuclear facilities

§ 264/A of Act IV of 1978 and § 251 of Act C of 2012 are practically the same, the law merely changes the order of the words in the new legal documentation. The person who – without licence or exceeding the frame of the licence – operates a nuclear facility – in the new Criminal Code – vs. the person who –without the licence defined in a legal rule or differently from the licence – operates a nuclear facility – the previous Criminal Code disposes in case of that type of crime. Both legal rules punish the preparation, and stress the criminal conspiracy as a certified case. The extent of legal threatening is not changed.

According to the argument misuse of the

bűncselekménnyé nyilvánítása az atomerőművek és más hasonló létesítmények biztonságos, az engedélyekben foglalt betartásával történő működtetését hivatott garantálni – szól az indokolás. A nukleáris létesítmény fogalmát és az engedélyezési eljárás szabályait a 1996. évi CXVI. törvény határozza meg

11. Atomenergia alkalmazásával visszaélés

A régi Btk. 264/B. §-t összevetve az új Btk. 252. §-al megállapítható, hogy eltérés csupán az elnevezésben változik, tartalmilag nincs különbség, annyi azonban feltűnő, hogy az új tényállás szerint, aki az atomenergia alkalmazásához szükséges engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti, büntett miatt felel, szemben a régi szabályokkal, ahol jogszabályban meghatározott engedélyről beszélt a törvényhozó. Aki az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos bejelentési kötelezettségét elmulasztja szintén büntetendő, a korábbi joganyag itt is jogszabályban előírt bejelentési kötelezettséget említett.

Az atomenergia alkalmazása a 1996. évi CXVI. törvény 2. § 1. pontja szerint egyrészt a nukleáris vagy más radioaktív anyaggal kapcsolatos tevékenységet, másrészt az ionizáló sugárzást létrehozó, valamint az előbbi alkalmazást szolgáló létesítményekkel, berendezésekkel összefüggő tevékenységet jelöl.

Az ellenőrzési vagy felügyeleti tevékenység megfelelő ellátásának feltétele, hogy a hatóság minden releváns információval rendelkezzen az atomenergia alkalmazására vonatkozóan. Erre utal az atomenergia alkalmazási körébe tartozó egyes anyagok, berendezések és létesítmények tulajdonjoga megszerzésének speciális feltételeiről, valamint birtoklásuk, üzemben tartásuk bejelentésének rendjéről szóló 72/2000. (V.19.) Korm. rendeletet. Ennek biztosítására a törvény szerint az is bűncselekményt valósít meg, aki az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos, jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja.

operation of nuclear facility was declared as crime to serve and guarantee the operation of nuclear facilities and other similar facilities by the observation of the licences and safely. Act CXVI of 1996 determines the concept of nuclear facility and the rules of authorization proceeding.

11. Misuse of the application of nuclear energy

It can be stated comparing § 264/B of the current Criminal Code and § 252 of the new Criminal Code, there is only a difference in naming and there is no difference in content. However, it is striking according to the new matters of fact the person who – in order to obtain a licence for the utilization of nuclear energy – misleads the organ or people entitled to decision-making, commits crime; opposite the previous rules, where the legislator told about licence defined in law. The person who fails to perform his obligation of reporting in connection with the application of nuclear energy, shall also be punishable, the previous legal documentation mentioned as prescribed in legal rule.

According to § 2 (1) of Act CXVI of 1996; on the one hand, the application of nuclear energy signs activities in connection with nuclear substance or other radioactive substance. On the other hand, it signs activities in connection with substance creating ionizing radiation or facilities and equipping serving the previous application.

The conditions of appropriate supply of control and supervisory activities are that the authority has all relevant information about the application of nuclear energy. Government Decree No. 72/2000 (V.19.) on special conditions of obtaining ownership of certain facilities, substances and equipping in the application sphere of nuclear energy and on the order of reporting of its possession and its operation. For ensuring it, according to the law the person who fails to perform his obligation of reporting in connection with the application of nuclear energy also commits crime.

Lábjegyzet

- ¹ BOTOS Gábor: A környezetvédelemről szóló T/196. számú törvényjavaslat a büntetőjog vetületében. *Magyar Jog*, 1995/6, 334-336. p.; NAGY Nikolett: A környezetvédelem büntetőjogi szabályozása hazánkban. *Cég és jog*, 2003/12, 17-20. p.
- ² Strafgesetzbuch:
Neunundzwanzigster Abschnitt
Straftaten gegen die Umwelt
§ 324 StGB Gewässerverunreinigung
§ 324a StGB Bodenverunreinigung
§ 325 StGB Luftverunreinigung
§ 325a StGB Verursachen von Verursachen von Lärm, Erschütterungen und nichtionisierenden Strahlen
§ 326 StGB Unerlaubter Umgang mit Abfällen
§ 327 StGB Unerlaubtes Betreiben von Anlagen
§ 328 StGB Unerlaubter Umgang mit radioaktiven Stoffen und anderen gefährlichen Stoffen und Gütern
§ 329 StGB Gefährdung schutzbedürftiger Gebiete
§ 330 StGB Besonders schwerer Fall einer Umweltstraftat
§ 330a StGB Schwere Gefährdung durch Freisetzen von Giften
§ 330b StGB Tätige Reue
§ 330c StGB Einziehung
§ 330d StGB Begriffsbestimmungen.
- ³ 2012. évi C. törvény XXIII. fejezethez fűzött általános indokolás.
- ⁴ FODOR László: Az Alkotmánybíróság környezetvédelmi határozatainak kritikája. *Collectio Iuridica Universitatis Debreceniensis*, 2005, 81. p.
- ⁵ KOVÁCS Ágnes: A környezet büntetőjogi védelmének közösségi szabályairól. *Belügyi Szemle*, 2005/5, 124. p.
- ⁶ A környezet büntetőjog általi védelméről szóló 2008/99/EK irányelv.
- ⁷ HEINE, Günter: Elaboration of Norms and the Protection of the Environment. *Duke Environmental Law & Policy Forum*, 1992 vol. 2, 106-110. p.
- ⁸ KÓHALMI László: Az európai környezeti büntetőjog fejlődési irányai és problémái. *Rendészeti Szemle*, 2009/1, 43. p.
- ⁹ LACZI Beáta: A környezet és a természet büntetőjogi védelmének nemzetközi és történeti

Footnotes

- ¹ BOTOS Gábor: A környezetvédelemről szóló T/196. számú törvényjavaslat a büntetőjog vetületében. *Magyar Jog*, 1995/6, p 334-336; NAGY Nikolett: A környezetvédelem büntetőjogi szabályozása hazánkban. *Cég és jog*, 2003/12, p 17-20.
- ² Strafgesetzbuch:
Neunundzwanzigster Abschnitt
Straftaten gegen die Umwelt
§ 324 StGB Gewässerverunreinigung
§ 324a StGB Bodenverunreinigung
§ 325 StGB Luftverunreinigung
§ 325a StGB Verursachen von Verursachen von Lärm, Erschütterungen und nichtionisierenden Strahlen
§ 326 StGB Unerlaubter Umgang mit Abfällen
§ 327 StGB Unerlaubtes Betreiben von Anlagen
§ 328 StGB Unerlaubter Umgang mit radioaktiven Stoffen und anderen gefährlichen Stoffen und Gütern
§ 329 StGB Gefährdung schutzbedürftiger Gebiete
§ 330 StGB Besonders schwerer Fall einer Umweltstraftat
§ 330a StGB Schwere Gefährdung durch Freisetzen von Giften
§ 330b StGB Tätige Reue
§ 330c StGB Einziehung
§ 330d StGB Begriffsbestimmungen.
- ³ The general argument of chapter XXIII of Act C of 2012.
- ⁴ FODOR László: Az Alkotmánybíróság környezetvédelmi határozatainak kritikája. *Collectio Iuridica Universitatis Debreceniensis*, 2005, p 81.
- ⁵ KOVÁCS Ágnes: A környezet büntetőjogi védelmének közösségi szabályairól. *Belügyi Szemle*, 2005/5, p 124.
- ⁶ Directive 2008/99/EC on the protection of the environment by criminal law.
- ⁷ HEINE, Günter: Elaboration of Norms and the Protection of the Environment. *Duke Environmental Law & Policy Forum*, 1992 vol. 2, p 106-110.
- ⁸ KÓHALMI László: Az európai környezeti büntetőjog fejlődési irányai és problémái. *Rendészeti Szemle*, 2009/1, p 43.

vonatkozásai, a védelem jogszabályi alapja. *Magyar Jog*, 2004/4, 27-208. p.

¹⁰ KÓHALMI László: Az újrakodifikált magyar környezeti büntetőjog. *Magyar Jog*, 2006/4, 211. p.

¹¹ LACZI Beáta: A környezet- és természetvédelem büntető anyagi és eljárásjogi kérdései. *Magyar Jog*, 2004/9, 513. p.

¹² HORVÁTH József: Környezeti bűnözés – környezetvédelmi nézőpontból. *Belügyi Szemle*, 2005/11, 32. p.

¹³ HORVÁTH József: Op. cit. 31. p.

¹⁴ GÖRGÉNYI Ilona: A környezet elleni bűncselekmények jellemzői Angliában és Walesben. In: *Kriminálpolitika és büntető igazságszolgáltatás Nagy-Britanniában a 90-es években*. Miskolc, 2000, Bíbor Kiadó, 107. p.

¹⁵ Wetboek van Strafrecht 74. §:1. De officier van justitie kan voor de aanvang van de terechtzitting een of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolgung wegens misdrijven, met uitzondering van die waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van meer dan zes jaar, en wegens overtreding. Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering. 2. De volgende voorwaarden kunnen worden gesteld:a,betaling aan de staat van een geldsom, te bepalen op ten minste 3 en ten hoogste het maximum van de geldboete die voor het feit kan worden opgelegd;b,afstand van voorwerpen die in beslag zijn genomen en vatbaar zijn voor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer;c,uitlevering, of voldoening aan de staat van de geschatte waarde, van voorwerpen die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring;d,voldoening aan de staat van een geldbedrag of overdracht van inbeslaggenomen voorwerpen ter gehele of gedeeltelijke ontneming van het ingevolge artikel 36e voor ontneming vatbare wederrechtelijk verkregen voordeel;e,gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade; f, het verrichten van onbetaalde arbeid of het volgen van een leerproject gedurende ten hoogste honderdtwintig uren. 3. De officier van justitie doet in geval van misdrijf aan de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is, onverwijld schriftelijk mededeling van de datum waarop hij die voorwaarden heeft gesteld. 4. Op de in het tweede lid, onder f, bedoelde voorwaarde is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 22c,

⁹ LACZI Beáta: A környezet és a természet büntetőjogi védelmének nemzetközi és történeti vonatkozásai, a védelem jogszabályi alapja. *Magyar Jog*, 2004/4, p 27-208.

¹⁰ KÓHALMI László: Az újrakodifikált magyar környezeti büntetőjog. *Magyar Jog*, 2006/4, p 211.

¹¹ LACZI Beáta: A környezet- és természetvédelem büntető anyagi és eljárásjogi kérdései. *Magyar Jog*, 2004/9, p 513.

¹² HORVÁTH József: Környezeti bűnözés – környezetvédelmi nézőpontból. *Belügyi Szemle*, 2005/11, p 32.

¹³ HORVÁTH József: Op. cit. p 31.

¹⁴ GÖRGÉNYI Ilona: A környezet elleni bűncselekmények jellemzői Angliában és Walesben. In: *Kriminálpolitika és büntető igazságszolgáltatás Nagy-Britanniában a 90-es években*. Miskolc, 2000, Bíbor Kiadó, p 107.

¹⁵ Wetboek van Strafrecht 74. §:1. De officier van justitie kan voor de aanvang van de terechtzitting een of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolgung wegens misdrijven, met uitzondering van die waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van meer dan zes jaar, en wegens overtreding. Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering. 2. De volgende voorwaarden kunnen worden gesteld:a,betaling aan de staat van een geldsom, te bepalen op ten minste 3 en ten hoogste het maximum van de geldboete die voor het feit kan worden opgelegd;b,afstand van voorwerpen die in beslag zijn genomen en vatbaar zijn voor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer;c,uitlevering, of voldoening aan de staat van de geschatte waarde, van voorwerpen die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring;d,voldoening aan de staat van een geldbedrag of overdracht van inbeslaggenomen voorwerpen ter gehele of gedeeltelijke ontneming van het ingevolge artikel 36e voor ontneming vatbare wederrechtelijk verkregen voordeel;e,gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade; f, het verrichten van onbetaalde arbeid of het volgen van een leerproject gedurende ten hoogste honderdtwintig uren. 3. De officier van justitie doet in geval van misdrijf aan de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is, onverwijld schriftelijk mededeling van de datum waarop hij die voorwaarden heeft

eerste en vierde lid, 22e en 22k met betrekking tot taakstraffen, van overeenkomstige toepassing. De onbetaalde arbeid of het leerproject wordt binnen een termijn van zes maanden na instemming met de voorwaarde voltooid. Het openbaar ministerie kan deze termijn eenmaal met zes maanden verlengen. Het zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de betrokkene. 5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven omtrent de nakoming van de voorwaarde, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a. Deze voorschriften hebben in ieder geval betrekking op de plaats en wijze van betaling van de geldsom, de termijn waarbinnen die betaling moet zijn geschied en de verantwoording van de ontvangen geldbedragen. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften worden gegeven omtrent de nakoming van de overige in het tweede lid bedoelde voorwaarden.

¹⁶ KÓHALMI László: Op. cit. 2009, 44. p.

¹⁷ A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet, a fák védelméről szóló 21/1970. (VI.21.) Korm. rendelet.

¹⁸ BH.2009. 5. I.

¹⁹ A keretet kitöltő tételes jogszabályok: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv., az Európai Közösségek Tanácsának a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EGK rendelete, a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény, az erdőről és az erdő védelméről, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 29/1997. (IV.30.) FM rendelettel szóló 1996. évi LIV. törvény, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelettel szóló 1996. évi LV. törvény, a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V.9.) KöM rendelet, a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és

gesteld. 4. Op de in het tweede lid, onder f, bedoelde voorwaarde is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 22c, eerste en vierde lid, 22e en 22k met betrekking tot taakstraffen, van overeenkomstige toepassing. De onbetaalde arbeid of het leerproject wordt binnen een termijn van zes maanden na instemming met de voorwaarde voltooid. Het openbaar ministerie kan deze termijn eenmaal met zes maanden verlengen. Het zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de betrokkene. 5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven omtrent de nakoming van de voorwaarde, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a. Deze voorschriften hebben in ieder geval betrekking op de plaats en wijze van betaling van de geldsom, de termijn waarbinnen die betaling moet zijn geschied en de verantwoording van de ontvangen geldbedragen. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften worden gegeven omtrent de nakoming van de overige in het tweede lid bedoelde voorwaarden.

¹⁶ KÓHALMI László: Op. cit. 2009, p 44.

¹⁷ Act LIII of 1995 on the general rules of the environmental protection; Government Decree No. 21/2001. (II.14.) on certain rules related to the protection of air; Government Decree No. 219/2004. (VII.21.) on the protection of subsurface water; Government Decree No. 220/2004. (VII.21.) on the quality protection rules of superficial water; Government Decree No. 21/1970. (VI. 21.) on the protection of trees.

¹⁸ BH.2009. 5. I.

¹⁹ Laws filling out the frame: Act LIII of 1996 on the protection of nature; Decree of the Council of the European Communities (ECC) No. 338/97 on the protection of wild animals and wild plants ensured by the regulations of its trade; Act XXXV of 2000 on the protection of plants; Act LIV of 1996 with Decree of the Ministry of Agriculture No. 29/1997 (IV.30.) on the forest and the protection of forests, in unified system with execution; Act LI of 1996 with Decree of the Ministry of Agriculture and Rural Development No. 79/2004 (V.4.) on the protection of game, game management, or hunting, in unified system with execution; Decree of the Ministry of Environment No. 13/2001 (V.9.) on the protected

hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I.23.) Korm. rendelet, a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról szóló 67/1998. (IV.3.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet.

²⁰ A 2012. évi C. tv.-hez fűzött indokolás.

²¹ BH.2007. 36.

²² EBH.2008. 1762.

²³ BH.2007. 213.

²⁴ BH.2011. 331. I.

²⁵ BH. 2011. 217.

²⁶ A 2012. évi C. tv. 245. §-hoz fűzött indokolás.

²⁷ Részletesen: a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény szabályai.

²⁸ LACZI Beáta: „Irányelv kontra kerethatározat”. Környezetvédelmi büntetőjogi szabályozás az Európai Unióban. *Magyar Jog*, 2006/10, 586-587. p.

²⁹ 1997. évi XLI. tv.

³⁰ Így a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény; a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény; az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló tanácsi 259/93/EGK rendelet; a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII.21.) Korm. rendelet; az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK); a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet; a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet; az országhatárt átlépő hulladékszállításról szóló 180/2007. (VII.3.) Korm. rendelet; a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról feltételekről szóló 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet; a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól szóló 5/2002. (X.29.) KvVM rendelet.

³¹ A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/98/EK irányelv.

animal species and plant species, and the animal,- and plant species and caves under special protection, and the reporting of protected animal species and plant species and animal,- and plant species under special protection and significant – from environmental protection point of view – in the European Community; Government Decree No. 8/1998 (I.23.) on the detailed rules of the protection, keeping and presentation of protected animal species; Government Decree No. 67/1998 (IV.3.) on the limitation and ban of living organism under protection and under special protection; Government Decree No. 275/2004 (X.8.) on the – significant – area of environmental protection in the European Community.

²⁰ The argument of Act C of 2012.

²¹ BH.2007. 36.

²² EBH.2008. 1762.

²³ BH.2007. 213.

²⁴ BH.2011. 331. I.

²⁵ BH. 2011. 217.

²⁶ The argument of § 245 of Act C of 2012.

²⁷ See more details: the rules of Act LV of 1996 on the protection of game, game management, and the hunting.

²⁸ LACZI Beáta: „Irányelv kontra kerethatározat”. Környezetvédelmi büntetőjogi szabályozás az Európai Unióban. *Magyar Jog*, 2006/10, p 586-587.

²⁹ Act XLI of 1997.

³⁰ Act CLXXXV on waste; Act LIII of 1995 on general rules of the protection of environment, Act LIII of 1996 on the protection of nature; Council Decree (ECC) No. 259/93 on the control and the supervision of waste transportation in the European Community and its importation and its exportation; Government Decree No. 271/2001 (XII.21.) on the extent of the fine of management of waste and on the method of its imposition and definition; Government Decree No. 253/1997 (XII.20.) on the building requirements and on the national settlement ordering requirements; Government Decree No. 98/2001 (VI.14.) on the conditions of activities in connection with hazardous waste; Government Decree No. 213/2001 (XI.14.) on the conditions of activities of the waste of the settlement; Government Decree No. 180/2007 (VII.3.) on the transfer of waste passing the border; Decree of the Ministry of Environment and Water No. 20/2006 (IV.5.)

³² LIGETI Miklós: A környezetre veszélyes hulladék jogellenes elhelyezésének büntetőtörvényi tényállása. *Kriminológiai Tanulmányok*, 2004/41, 195. p.

³³ 2008/99/EK irányelv 3. cikk i) pont.

³⁴ 1005/2009/EK rendelet 3. cikk 14. és 21. pontok.

³⁵ 2003/80/IB kerethatározat 2. cikk g) pont.

³⁶ 2008/99/EK irányelv 3. cikk e) pont.

on certain rules and conditions in connection with the deposition of waste and the landfill; Decree of the Ministry of Environment and Water No. 5/2002 (X.29.) on the detailed technical regulations of the operation and the creation of facilities serving the handling of the solid waste of the settlement.

³¹ Directive 2008/99/EC on the waste and on the abolishment of certain principles.

³² LIGETI Miklós: A környezetre veszélyes hulladék jogellenes elhelyezésének büntetőtörvényi tényállása. *Kriminológiai Tanulmányok*, 2004/41, p 195.

³³ Article 3 (i) of Directive 2008/99/EC.

³⁴ Article 3 (11), (21) of Regulation (EC) No. 1005/2009.

³⁵ Article 2 (g) of Council Framework Decision 2003/80/JHA.

³⁶ Article 3 (e) of Directive 2008/99/EC.

